

Engelskfaget i vidensamfundet

Dorte Halberg Jakobsen

Modul 169013005

Vejleder Vibeke Haaning

Foråret 2013

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	1
2. Problemformulering.....	2
3. Metodeafsnit.....	2
4. Skolekulturen på Parkvejens skole.....	3
5. Læringscenterets udvikling og opgave.....	6
6. Engelskvejlederens opgave og udfordringer.....	7
7. Integration af it i engelsk – hvorfor er der behov for ny didaktik?.....	10
8. Engelskfagets opgave og formål i videnssamfundet.....	13
8.1 Sprogsyn.....	13
8.2 Tilegnelsessyn.....	14
9. It og digitale læremidlers betydning for faget.....	16
9.1 Motivation.....	16
9.2 Det autentiske klasserum.....	17
9.3 Undervisningsdifferentiering.....	18
10. Udvikling af didaktik 2.0.....	19
11. Konklusion.....	22
12. Litteraturliste.....	24
13. Bilag 1 – Interessentanalyse.....	25
14. Bilag 2 - Beskrivelse af undervisningsforløb.....	27
15. Bilag 3 – Planlægnings- og refleksionsmodel.....	31

Dorte Halberg Jakobsen

Engelskfaget i vidensamfundet

Modul 169013005

---

1. Indledning

Denne opgave tager sit udspring i, at jeg er engelsklærer på Parkvejens skole i Odder kommune og er ved at uddanne mig som engelskvejleder.

I forbindelse med Odder kommunes projekt *Fremtidens folkeskole* fik al pædagogisk personale i november 2011 udleveret en iPad til brug i undervisningen. Efterfølgende fik samtlige elever fra 0. – 10. klasse også udleveret en iPad. En af de vigtigste strategier bag projektet var at gøre eleverne til de aktive og vidensproducerende. Mere IT og bedre teknologiske muligheder er dog ikke per definition ensbetydende med mere læring, bedre læremidler og flere kompetencer i folkeskolen. Empirien giver ikke belæg for, at digitalisering i sig selv har en positiv pædagogisk effekt.

Vi har nu på Parkvejens skole 1 ½ års erfaring med brugen af iPads i undervisningen og det er tydeligt, hvor vigtigt det er at kigge på de didaktiske ændringer implementering af iPads kræver, hvis den på en kvalificeret måde skal hjælpe os med at udvikle skolen.

Det er tydeligere end nogensinde før, hvor vigtigt det er, at eleverne har kompetencer i selvstyring og at de selv kan skabe mening i de nye muligheder de har for adgang til viden, kommunikation og samarbejde, som internettet og de tilhørende medier tilbyder. Lige så vigtigt er det, at læreren kan planlægge en undervisning, der matcher disse muligheder og tager højde for de udfordringer, der følger med.

Som engelskvejleder er jeg en del af skolens læringscenter og én af teamets vigtigste opgaver er at være katalysator for udvikling og for et nyt didaktisk design i kølvandet på digitaliseringen. Fag og undervisning bliver udfordret både udefra og indefra og det er en stor opgave at udnytte de teknologiske pædagogiske potentialer vi står med.

Skole, undervisning og fag er i forandring og det er vigtigt at vide, hvordan it ændrer fagenes sprog, metoder og organisering. Hvordan skaber vi en kultur, der gør alle skolens aktører kompetente til at agere i de udfordringer skolen står overfor i dag? Hvilke metoder udfordrer eleverne så de udvikler de nødvendige kompetencer samfundet og digitaliseringen kræver? Hvad kræver det af læreren at kunne realisere en undervisning, der matcher dette behov og hvordan varetager jeg min rolle som vejleder?

Dette leder mig frem til følgende problemformulering:

2. Problemformulering

Med udgangspunkt i en analyse af rammerne omkring mit kommende arbejde som engelskvejleder i skolens læringscenter vil jeg gerne undersøge, hvilke særlige udfordringer engelskfaget står overfor i dag.

Digitalisering og web 2.0 har mange potentialer, men hvordan udnyttes disse bedst både fagligt og didaktisk?

3. Metodeafsnit

Samfundet udvikler sig i en digital retning og uddannelsespolitisk er man optaget af, at skolerne skal forberede og kvalificere eleverne til at deltage i netværkssamfundet. Skolens opgave er at udvikle elevernes faglige kompetencer og samtidig er opgaven at udvikle almene kompetencer som at lære at lære, samarbejde og håndtere projekter for at kunne agere i en verden i konstant forandring. I denne udvikling spiller it en stadig stigende rolle og der er gjort mange tiltag for at integrere it i folkeskolen.

Undersøgelser viser, at hvis nye teknologier skal integreres i skolen, skal de give mening i forhold til skolens eksisterende måde at fungere på¹ og med udgangspunkt i den eksisterende skolekultur. Jeg finder det derfor relevant først at analysere og beskrive den skolekultur, jeg er en del af på Parkvejens Skole. Videre vil jeg undersøge og beskrive rammerne for mit kommende arbejde som engelskvejleder samt beskrive de overvejelser man skal gøre sig som intern vejleder. Dette vil jeg gøre med hjælp fra Odder kommunes beskrivelse af Læringscenterets funktion og opgaver. Parkvejens skole vil i opgaven blive refereret til som PS.

For at kunne besvare min problemformulering vil jeg sætte mig ind i forskellig teori om de udfordringer fag og skole står i med den øgede digitalisering – hvorfor er der behov for at snakke om en didaktik 2.0? Til dette vil jeg anvende bl.a. *Læremiddellandskabet* af Jens Jørgen Hansen samt

---

¹ Gynther, Karsten *Didaktik 2.0* side 92

Didaktik 2.0 af Karsten Gynther, der begge beskriver udviklingen af skolen i videnssamfundet samt kommer med principper, begreber og modeller, der kan hjælpe med at kvalificere undervisningen. Jeg vil gennem beskrivelse og analyse af min praksis se på, hvordan teorierne passer sammen med denne for bedre at kunne udlede, hvilke udfordringer vi står overfor i dag. Jeg vil i opgaven give eksempler, men anvender også et konkret eksempel på, hvordan man kan integrere it i undervisningen².

Formålet med denne opgave er at se på, hvordan jeg som faglig vejleder bedst udnytter de potentialer it giver engelskundervisningen både fagligt og didaktisk. For at være i stand til dette vil jeg derfor beskrive det sprog- og tilegnelsessyn, jeg mener der ligger til grund for undervisningen i den danske folkeskole i dag. Til dette vil jeg anvende Stephen Krashen og Merrill Swain som begge har haft stor betydning for metoder og indhold i engelskundervisningen.

Endeligt vil jeg se på, hvilken betydning it har for engelskundervisningen – får sprogtilegnelsen reelt bedre vilkår med integration af it?! Jeg vil se på, hvordan it kan løse de udfordringer faget altid har haft, men samtidig også gå ind og se på, hvor it kan løfte faget både fagligt og didaktisk.

Afslutningsvis vil jeg anvende Karsten Gynthers planlægnings- og refleksionsmodel til at beskrive, hvordan en didaktik 2.0 kunne se ud samt beskrive, hvordan jeg forestiller mig min rolle og opgave som engelskvejleder i denne udvikling.

4. Skolekulturen på Parkvejens skole

At udvikle er en lang proces og kan have mange ansigter. Udvikling sker ikke altid tilsigtet og det er derfor vigtigt at have for øje, hvilken kultur man er en del af, når man ønsker at starte en udvikling. Jeg vil derfor i dette afsnit beskrive kulturen på Parkvejens skole.

Parkvejens skole ligger i Odder kommune i Østjylland. Der er på skolen cirka 650 elever, hvoraf 60 har flerkulturel baggrund. Fra indskolingen til og med 6. klasse har vi to spor og fra 7. til 9. klasse har vi 5 spor, da vi modtager elever fra oplandsskolerne. Der er ansat cirka 90 lærere og pædagoger på skolen. PS er faseopdelt og det tilstræbes, at man kun arbejder i én fase. Det er muligt at skifte fase ved et nyt skoleår, men tanken er, at man udvikler en vis ekspertise i at undervise på de tilhørende årgange. Skolens personale arbejder i selvstyrende teams på flere niveauer; klasseteam, faseteam, fagteams mm. Videre arbejder alt pædagogisk personale med den systemiske analysemodel LP-modellen, hvilket betyder arbejde i faste grupper med fokus på at udvikle gode læringsmiljøer.

---

² Bilag 2

Når man ser på folkeskolen generelt har den traditionelt en konservativ holdning til nye innovationer, hvilket skyldes både organisatoriske og pædagogiske faktorer. Skolen er kendetegnet ved en stærk traditionsbåren organisationskultur – skolen har en stærk kulturel grammatik³. Skolens grammatik er ofte ubevidst for skolen selv, men er stærkt styrende for den måde man agerer på.

Jeg synes at kunne argumentere for, at personalet på PS allerede har fulgt samfundets udvikling på mange områder og har gennemgået en bevidst udvikling og forandring. De seneste 4 år har vi implementeret den pædagogiske analysemodellen LP-modellen, der baserer sig på forskning i forståelse af læringsmiljøets betydning for elevernes sociale og faglige læring. Gennem arbejdet med LP-modellen har vi fået sat særligt fokus på den systemiske tankegang, klasseledelse og ikke mindst vigtigheden af at se mere på vores relationer til eleverne. Vores kultur er blevet mere åben og enelæreren har efterhånden set sit endeligt. Vi diskuterer, analyserer og samarbejder i og omkring hinandens læringsmiljø. Videndeling er et dagligt redskab til udvikling og anerkendelsen af hinandens forskellige kompetencer udvikles. Med implementeringen af LP-modellen har størstedelen af skolens personale oplevet et positivt løft i deres eget arbejds- og læringsmiljø. Dét at man forholder sig mere åbent til muligheden for at ændre i et systems mønstre og strukturer giver en mere dynamisk skolekultur. Man skal hele tiden forholde sig reflektivt til det der sker og det man gør, hvilket åbner op for løbende udvikling og diskussion. Jeg oplever, at vi som faggruppe er blevet mere professionelle og at modstanden mod forandringer er væsentligt mindre end tidligere. Vi har nu erfaret, hvordan få ændringer kan påvirke et helt læringsmiljø. Med andre ord mener jeg, at vores arbejde med LP-modellen har skubbet til personalets evne og lyst til forandring.

Trods en personalegruppe der, overordnet set, er modtagelig overfor forandringer er der stadig mange faktorer, man skal være opmærksomme på i udviklingen af en mere digitaliseret undervisnings- og læringskultur. Det ville være optimistisk at tro, at alle virkelig har lyst og overskud til forandring på dette område. Videre er det væsentligt at være opmærksom på den enkelte lærers kompetencer og holdning til it – kan de overhovedet se sig selv som innovatorer?

På PS er vi som tidligere nævnt i den situation, at it og digitalisering ikke kun er et øget krav fra samfundet og eleverne. Odder kommune og dermed også PS har valgt at satse på en én til én løsning ved at udlevere en iPad til alle elever og alt pædagogisk personale.

Skal en implementering af denne karakter lykkedes, er det vigtigt, at skolen og lærernes læremiddelkultur er sammenfaldende. Skolens læremiddelkultur har stor indflydelse på, hvilke muligheder lærere har for at iscenesætte undervisnings- og læreprocesser idet ressourcerne gerne skulle understøtte de pædagogiske intentioner⁴.

På PS må man formode, at skolens intentioner giver god mulighed for at understøtte en udvikling af læremiddelkulturen. Alligevel oplever jeg store udfordringer i anvendelsen og i læringsrummet.

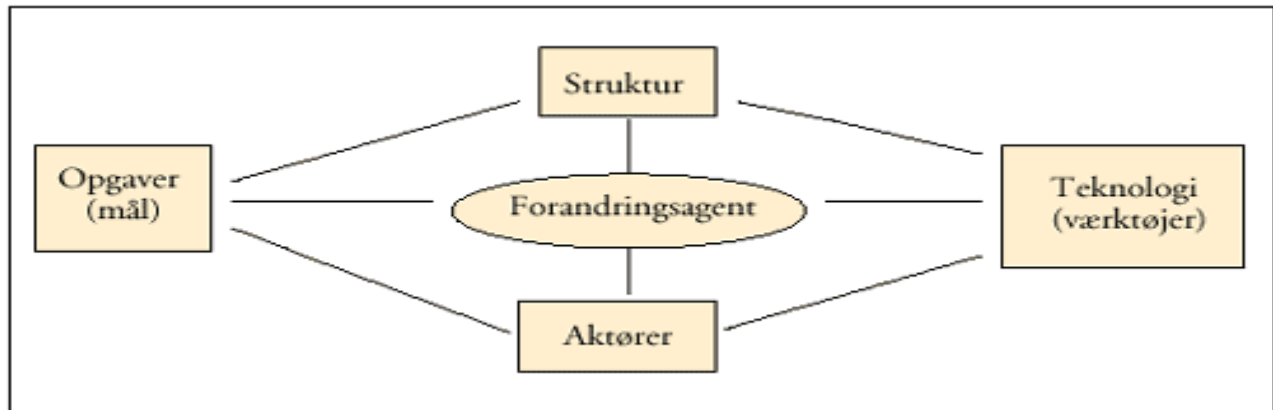
---

³ Gynther, Karsten *Didaktik 2.0* side 92

⁴ Karsten, Gynther *Didaktik 2.0* side 96

Vi er som organisation blevet udfordret af de nye læremidler og integrationen af it og det kalder på, at vi forholder os reflekteret og strategisk til, hvordan vi kan udvikle vores læringsmiljø. Med hjælp fra Leavitts systemmodel kan man beskrive en organisation bestående af fire sammenhængende komponenter: opgaver, struktur, teknologier og aktører.

Figur 1: Leavitts systemmodel⁵

Modellen viser, at ændrer vi én af komponenterne, vil det berøre alle komponenter i kulturen. It og teknologi er den komponent, der skaber mest uro i hele skolen som organisation og det er nødvendigt at træffe valg i forhold til, hvordan man vil tackle denne forandringsfaktor. Længe har man kunne tilpasse it til den eksisterende skolekultur uden at ændre aktøernes værdier og de organisatoriske strukturer, men med den massive udvikling indenfor læremidler og især med de valg, der er truffet i forhold til implementering af iPads i Odder kommune, må vi erkende, at it kommer til at ændre hele skolen, skabe nye værdier og tankemønstre, nye læringsmiljøer, nye undervisningsformer og kræve udvikling af nye kompetencer. Dette uddybes i afsnittet om fagets udfordringer.

Sigtet med denne opgave er at blive klogere på, hvordan jeg som engelskvejleder bedst kan udnytte og udvikle de muligheder integration af it giver i faget. Jeg har beskrevet den skolekultur, jeg overordnet set er en del af og vil nu dykke længere ned i organisationen og beskrive skolens læringscenter og efterfølgende opgaverne som engelskvejleder. Det gør jeg fordi læringscenteret i dag netop ses som udgangspunkt for skoleudvikling og spiller en væsentlig rolle for mine muligheder for at skubbe til en udvikling i faget.

⁵ Hansen, Jens Jørgen *Læremiddellandskabet* side 186

5. Læringscenterets udvikling og opgave

På Parkvejens skole er termen *Pædagogisk læringscenter* ikke længere ny, men en naturlig del af vores hverdag. Sådan har det ikke altid været og jeg vil her beskrive udviklingen fra bibliotek til læringscenter for derefter at beskrive, hvad det konkret betyder for skolen, vejlederen og faget engelsk.

Med Folkeskoleloven i 1993 indførtes begrebet 'Skolebiblioteket som skolens pædagogiske servicecenter'. Idet hele skolen i dag betragtes som et læringsmiljø, er det væsentligt, at skolebiblioteket bliver tænkt ind som en central rolle i dette.

Betegnelsen læringscenter dækker over et fokus på medlemsidighed, på vejlederfunktionen og på skoleudvikling. Læringscenterteamet skal understøtte folkeskolens formål og medvirke til at realisere skolens værdigrundlag, faglige læringsmål og indsatsområder. Læringscenteret skal formidle, vejlede og undervise både elever og kolleger i relation til de enkelte faglige felter. Omdrejningspunktet for alle disse aktiviteter er en bred forståelse af begrebet læring⁶.

Alle skoler i Odder kommune er undervejs med at etablere et pædagogisk læringscenter, men de mange funktioner vægtes forskelligt afhængigt af bl.a. skolens størrelse, læringsressourcer, antal vejledere mm. Essensen er dog den samme på alle skoler; at man samler de kompetencer skolen allerede har, udvikler dem og sætter dem i spil, så der skabes de bedste forudsætninger for undervisning og læring.

Allerede inden iPad-projektet startede, havde vores skolebibliotek på PS gennemgået en gennemgribende udvikling både fysisk og organisatorisk. Fra at være et sted gemt i den fjerneste ende af skolen, er Læringscenteret nu et åbent miljø placeret i skolens midte som symbol på et læringsnetværk med grene ud til alle hjørner. Læringscenterteamet består af 7 læringsvejledere med pædagogiske diplomuddannelser indenfor dansk, matematik, engelsk, naturfag samt it og medier.

Ambitionen er, at læringscenteret bliver det forum, hvor skolens pædagogiske diskussioner forankres, og hvor skolens ledelse kan hente sparring omkring den pædagogiske ledelsesopgave, at læringscenteret bliver det sted, hvorfra mange nye tiltag kan sættes i værk.

Med digitaliseringen er vores opgave ikke blot vejledning, men vi har også fået rollen som katalysator og forandringspilot for de nødvendige omstillingsprocesser, som en skole er en del af. Omdrejningspunktet er vurdering af digitale læremidler, undervisning af elever samt didaktisk vejledning og rådgivning af kolleger. Hovedopgaven er ikke længere, at vejlederen skal øse ud af egen viden. Den nye opgave er at praktisere vejledning med brugerens praksis i centrum – hvad skal brugeren gøre. En viden om hvordan.

---

⁶ <http://www.emu.dk/gsk/skolebib/index.html>

Ud fra tanken om, at elever og kolleger skal få det fulde udbytte af os som vejlederteam, har vi prioriteret at være synlige og at alle skal være tilstede på læringscenteret på bestemte tidspunkter. Vi ønsker en kultur, hvor folk altid kan søge vejledning og hvis den ønskede faglige kompetence ikke er tilstede, kan man få af vide, hvornår denne vejleder er der. Det er afgørende, at der er tid til opgaverne og at læringscenteret er fokuseret på både at løse dem og at gøre det til en del af skolens hverdag og udvikling. Den pædagogiske vejledning skal ses som en hjælp til lærerne i, hvorledes de kan angribe et bestemt felt indenfor læringscenterets hovedfelter:

- undervisning
- litteratur
- informationssøgning
- kulturformidling
- integration af digitale læringsressourcer

En af de nye opgaver, der især udfordrer læringscenteret og mig som vejleder, er den hastige udvikling på læremiddelområdet. Opgaven består i at vurdere og facilitere brugen af læremidler, både analoge og digitale samt didaktiserede og ikke didaktiserede og bringe dette i spil i samarbejde med de andre vejledere. Hvor man tidligere havde læremidlet i centrum ved materialevejledning, skal vi nu have brugerens praksis i centrum.

Opgaverne for læringsvejlederen dækker mange funktioner og det kan være vanskeligt at skelne dem fra hinanden i hverdagen. I min skemalagte tid på læringscenteret agerer jeg ofte i rollen som it-tekniker eller bibliotekar uden, at mine engelskfaglige kompetencer kommer ret meget i spil. Jeg er her igennem blevet opmærksom på, hvordan jeg kan sætte faget mere i spil og få fokus på det der er spændende – nemlig didaktik og udvikling af undervisningskulturen i faget engelsk.

Engelskvejlederens opgave og udfordringer

Jeg har nu beskrevet læringscenterets opgaver og mine opgaver i samarbejde med de andre vejledere. Som nævnt oplever jeg, at mine faglige kompetencer ikke kommer nok i spil. Det vigtigt, at man som faglig vejleder er sin rolle bevidst og at man hele tiden evaluerer sin praksis. Jeg vil i dette afsnit beskrive, hvad man skal være opmærksom på som intern vejleder og hvordan min rolle har fungeret indtil nu.

Det at have faglige vejledere er stadig en ny rolle i organisationen – de bliver i hvert fald ikke altid brugt efter hensigten eller optimalt. Det tager tid for kollegerne at se, hvilke muligheder der ligger og det kan være svært at anerkende den nye rolle. Der ligger en udfordring i at have fungeret som

'almindelig lærer' hvor kollegerne synes at kende ens arbejdsområder og kompetencer, for derefter at skulle anerkendes i en ny rolle⁷.

Kollegial vejledning handler om, at man som vejleder kan støtte sine kolleger i at italesætte deres begrundelser for deres undervisning, for derved at kunne være med til at skabe udvikling og opkvalificering af deres undervisning. Det er vigtigt at få gjort klart, at det er en fælles sparring og et samarbejde, hvor jeg i lige så høj grad har brug for deres faglige kompetencer og didaktiske erfaringer. Der er altså tale om en ligeværdighed, hvor vejlederen ingen magt eller kontrol har til at bestemme over de andre. Det handler ikke om, at vejlederen skal fremtrylle hurtige løsninger for at løse problemstillinger. Det er ikke en rolle, der gør, at jeg skal lave deres årsplaner, som en kollega spurgte mig om forleden med et glimt i øjet. Derimod kan jeg tage initiativ til mere fagligt samarbejde og starte en proces, hvor vi i fællesskab får udviklet fagets indhold, progression, metoder etc.

Et af målene med at uddanne faglige vejledere er bl.a. at øge fagligheden i den danske folkeskole og det er da også i engelskfagudvalget, at jeg har kunne mærke min rolle og mulighederne for at udvikle faget komme bedst i spil. Da jeg startede min uddannelse som engelskvejleder og blev formand for fagudvalget, var der noget at gå i gang med i forhold til de visioner jeg havde og de opgaver, der faktisk ligger i fagudvalget.

Fagudvalgets opgave er at:

- medvirke til implementering af 'Fælles mål' for engelsk
- drøfte og udvikle evalueringsmetoder
- drøfte digitaliserede undervisningsmidler og IT i undervisningen
Herunder brugen af iPad
- drøfte fagdidaktiske problemstillinger
- opstille forslag til ressourcefordeling

Med den sparsomme tid, der er afsat til fagudvalgsarbejde, var det sjældent vi kom meget længere end budget, oprydning, lidt sporadisk erfaringsudveksling samt emner, der kun havde relevans for en del af udvalget som f.eks. afgangsprøverne. Mange følte ikke, de fik noget ud af møderne, men samtidig satte ingen dette på dagsordenen. Jeg ville have faget og undervisningen på dagsordenen - dette blev mit første udviklingsprojekt som engelskvejleder.

Inspireret af modulet 'Pædagogisk udviklingsarbejde' udarbejdede jeg en interessentanalyse⁸. Formålet med interessentanalysen var at skabe overblik over projektets interessenter samt at sikre en målrettet og differentieret håndtering af disse, herunder at skabe strategisk vigtige relationer mellem projektet og interessenterne.

---

⁷ Løw, Ole *Intern Konsultation*

⁸ Bilag 1

Jeg har tidligere beskrevet skolekulturen på PS som meget åben og omstillingsparat. På det tidspunkt, hvor jeg ville starte dette projekt, var kollegerne til gengæld ret 'mættede' da personalet lige havde været gennem stor udskiftning og vi lige var blevet introduceret til implementeringen af LP-analysemodellen.

Modstand kan komme til udtryk på mange måder og have mange årsager. Man kan vælge at se det som et modstandsspil, hvor der spilles forskellige roller⁹. Er man bevidst om dette spil, kan man prøve at imødegå modstanden mod ændringer på en konstruktiv måde og mere se modstand som et faseforløb, hvor ændringer udvikler sig til forsvar for de bestående løsninger. Til sidst vil modtagerne begynde at tilpasse sig og eventuelt indgå i en læreproces, hvor de ender med at opfatte det nye som en del af deres hverdag i organisationen.

Vi skal som forandringsagenter udnytte alle projektmedlemmernes forskellige perspektiver, så de bliver projektejere og sandsynligvis får et større engagement. Interessentanalysen skal identificere de mest kritiske interessenter, for efterfølgende at kunne beslutte, hvilke tiltag der skal iværksættes for at håndtere dem.

Jeg vil ikke gå nærmere ind i kulturen i fagudvalget dengang, men inddrager projektet hér fordi jeg gjorde mig mange erfaringer med at analysere kulturen og lagde meget arbejde i at imødekomme eventuel modstand. Samtidig mærkede jeg den drivkraft, det giver, når et team udvikler et fælles sprog og en fælles forståelse for opgaven. En erfaring og viden jeg trækker på dagligt både i mit arbejde som lærer og som vejleder – og som overbeviser mig om, at fagteamet er der vi skal sætte ind i udviklingen af undervisningskulturen.

Jeg samarbejder i dag med fagkolleger, der gerne vil dele undervisningserfaringer, diskutere evaluering, samarbejde om årsplaner og endda komme til ekstra kurser inden for forskellige metoder som f.eks. Cooperative Learning eller Challenge Based Learning. Der er altid plads til forbedringer og tiden er stadig knap, men jeg oplever engagement og følelsen af, at vi efterhånden lever op til de opgaver, der ligger i fagudvalget.

Jeg kan desværre ikke tage hele æren selv, da min rolle som vejleder også er hjulpet meget på vej af implementering af LP og senere iPads. It har udviklingspotentiale og med Odder kommunes store satsning med implementering af iPads, har vores undervisning og samarbejde ændret sig markant. Ledelsen har sat alt ind på skoleudvikling og det mærkes i fagene.

Jeg vil i det følgende beskrive, hvordan it har påvirket engelskundervisningen for derigennem at beskrive de særlige udfordringer faget står overfor i dag. Hvorfor er der overhovedet behov for at snakke om udvikling af en didaktik 2.0?

---

⁹ Bakka, Frode *Organisationsteori* side 324

7. Integration af it i engelskundervisningen – hvorfor er der behov for ny didaktik?

Trods det faktum, at det siden 1993 har været obligatorisk at integrere it i samtlige fag på samtlige klassetrin, så ved mange lærere stadig ikke, hvad faghæfte 48 indeholder – eller hvilke muligheder it kan give deres fag. Da jeg i 2005 kom ud som nyuddannet lærer og blev ansat på PS, så mulighederne for integration af it da også væsentligt anderledes ud end de gør i dag.

Der er siden 1993 gjort mange gode forsøg på at integrere it i engelskundervisningen, men det har været en langsom proces. I starten handlede problemstillingen om, at der var for få computere, for dårlige programmer og generelt for få lærerkvalifikationer til at man kunne tale om reel it-integration. Der var ofte tale om formel it-integration, hvor it på ingen måde løftede faget eller emnet, men i stedet blev koncentreret om færdigheder uden direkte forbindelse til selve anvendelsen.

Livet udenfor skolen begynder dog at se anderledes ud. Efterhånden har de fleste hjem en computer og drengene benytter engelsk som kommunikationssprog, når de spiller spil og pigerne opdager de mange sociale netværk og surfer på internettet. De unge tager stille og roligt de nye medier til sig og både elever og lærere begynder at mærke en tydelig kløft mellem skolens verden og elevernes interesser og aktiviteter i fritiden.

I dag har nettet åbnet endnu flere døre. Der spilles, chattes, surfes og deles som aldrig før og størstedelen af vores elever benytter sig af engelsk efter skoletid både som kommunikationsredskab og til informationssøgning. Digitaliseringen er et vilkår i den globaliserede verden og eleverne møder engelsk som et aktivt, levende sprog, der kan anvendes i autentiske situationer og åbne døre til de verdener, som de ønsker at færdes i.

Dette parallelforløb mellem skolen og elevernes hverdag har, for mig at se, stor betydning for elevernes motivation og evne til at skabe mening i skolen. Heldigvis er skolerne så småt begyndt at følge med og i dag er det for de fleste utopisk at forestille sig en engelskundervisning uden adgang til nettet, hvor eleverne kan lave opgaver, søge informationer, fremstille multimediepræsentationer eller kommunikere på tværs af landegrænser osv. Tidligere var begrebet 'venskabsklasser' en langsommelig affære, for når klassen endelig fik svar med posten, så var de videre og kunne ikke huske deres eget budskab. Med mail, blogs og skype kan eleverne i dag nå at kommunikere meget på blot én lektion. Men de nye informations- og vidensmedier sætter også fagets traditionelle læremiddelkultur under pres.

Vi har i engelskundervisningen tradition for at anvende didaktiserede læremidler, der har været igennem en eller anden form for fagligt filter. De er ofte bundet op på faglige og politiske mål og sikrer hermed, at undervisningen lever op til de lovkrav, der stilles og samtidig garanteres den faglig progression. Sideløbende med dette producerer mange lærere egne læremidler for at supplere og tilgodese den konkrete klasses niveau og kompetencer og denne formel har holdt længe.

Vi kan i dag iagttage en ny læremiddelkultur, hvor brugen af gratis internetbaserede værktøjer inddrages i undervisningen og det er ikke længere kun bibliotekarer, fagudvalg og engelsklærere, der deltager i validering og vurdering af læremidler. Disse nye ressourcer kaldes web 2.0-medier og er kendetegnet ved, at de ikke er didaktiserede til skolebrug. Web 2.0-medier brugergenerede, hvilket vil sige, at det er brugerne, der producerer indholdet.

Jeg oplever dog ikke, at fremkomsten af de ikke-didaktiserede ressourcer i faget betyder, at de didaktiserede læremidler er på vej ud. Jeg vil nærmere tale om en ny kultur, hvor de arbejder sammen under forskellige former. Jeg oplever derimod, at dét, at eleven nu deltager i vurdering og valg af hvilke læremidler der skal bringes i spil i undervisningen, stiller nye krav til vejledning og til de videns- og evalueringsformer, der skal arbejdes med.

Mængden af viden og ressourcer, der via internettet kan inddrages i undervisningen er eksploderet og denne udvikling stiller ikke kun nye krav til *hvad* eleverne skal arbejde med, men i høj grad også til *hvordan* elever og lærere skal arbejde, og *hvilke* overvejelser de skal gøre sig undervejs. Eleverne anvender ikke kun læremidler til at tilegne sig en på forhånd given og defineret viden. De er selv vidensproducenter – individuelt og sammen med andre – og transformerer deres erkendelser til egne produkter og kreative løsninger.

Dette var netop et af målene for implementering af iPads i Odder kommune og som jeg skriver i min indledning, oplever jeg store udfordringer for både lærer og elev i forhold til at tackle de forandringer denne tilgang giver, idet den forudsætter, at eleven i højere grad kan planlægge og styre egne læreprocesser. De skal faktisk være didaktikere på deres egne læreprocesser. Med eller uden lærerens vidende vælger eleverne selv deres didaktiske design. Det kan for eksempel være i form af valg af mål, indhold, ressourcer mv. som de så holder op mod lærerens krav til vidensproduktet og evalueringskriterier. Dette kræver, at læreren har viden om elevernes didaktiske strategier for at kunne vurdere kvaliteten af deres valg.

Med eleven som producent arbejder eleverne ofte selvstændigt eller i grupper med et emne, som de skal fremlægge for klassen eller lægge ud på et digitalt medie. Dette beskriver jeg også i mit vedhæftede undervisningsforløb¹⁰. Eleverne går hurtigt i gang med opgaven: at finde faktaoplysninger, men lige så hurtigt tager noget andet deres opmærksomhed, for dét at søge på nettet er en døråbner til meget andet, end lige den opgave de har foran sig. Jeg tolker det sådan, at eleverne er helt klar over den skolelogik, der hersker. Trods krav om et produkt eller en fremlæggelse, ved de præcis, hvilke praksisformer der er i spil, og de ved, at det grundlæggende didaktiske design i skolen er en rutine, som de bare skal følge for at komme så let igennem skoledagen som muligt – dette er sagt ud fra, observationer i de ældste klasser! Videre er det problematisk, at eleverne i deres samarbejde faktisk sjældent diskuterer på engelsk.

---

¹⁰ Bilag 2

Trods det faktum, at læreren forsøger at variere sin undervisning og 'forstyrre' eleverne i både indhold og metoder, render de ind i den problemstilling, som kaldes for web 2.0 trivialiteter¹¹. Denne problemstilling handler om, at den skolelogik, der hedder 'at finde og reproducere fakta til et nyt produkt' nærmest er spild af tid, idet de fleste oplysninger kun er to klik væk på nettet.

Ifølge Karsten Gynther er der tale om en usamtidighed, hvor elevernes didaktiske designs ikke bliver udfordret nok af lærernes didaktiske designs. Elevernes strategier bliver dermed en trivialisering af de muligheder web 2.0 ellers kan give og usamtidigheden består i, at der ikke længere er overensstemmelse mellem mål, adgangen til viden og evalueringsmetoderne. Adgangen til viden er eksploderet – men vi fastholder faktamålene og evalueringsformen. Med eleven som producent, formidler og didaktisk designer skal vi have mere fokus på, om eleven er i stand til anvende viden - og hvordan de gør det.

Jeg anser, det som et stort problem i faget, at kvaliteten af elevernes didaktiske design skaber mindre tid til egentlige læringsaktiviteter og sprogtilegnelse – de burde jo skabe mere...

Vilkårene for undervisningen i dag er altså på den ene side, at eleverne ved mere om digitale læremidler end lærere, men ikke altid, hvad de skal bruges til, og hvorfor. Alligevel er der en tendens til, at selv kompetente lærere som til daglig veksler mellem formidling, instruktion, vejledning og et varieret udbud af elevaktiviteter forlader deres vante lærerrolle til fordel for elevstyrende aktiviteter når der inddrages digitale teknologier.

På den anden side er det et vilkår, at der udvikles dynamiske og fleksible læringsrum i skolen. Det er læringsrum, der både har rumlig og tidslig fleksibilitet, og hvor man veksler mellem undervisningsrum, opgaverum, projektrum og virtuelle rum. Vi kan deltage i virtuelle verdener, vi kan simulere, at vi er journalister på den anden side af jorden og vi kan inddrage online læringsfællesskaber. I mit beskrevne undervisningsforløb kunne vi have et gået et skridt længere og deltaget i blogs gennem Twitter. Eleverne havde herigennem haft ægte kommunikation, hvor de skulle stille spørgsmål, formulere egne holdninger samt fået indsigt i sprog og kultur fra dem, der lever i den.

At eleven selv kan være med til at designe og producere, er efter min mening med til at motivere dem og dét, at de kan lægge deres produkter ud på nettet og medvirke til reel formidling og videndeling motiverer dem videre. Web 2.0 praksisformer skaber mulighed for grænseløs kommunikation, hvor skoletid og fritid flyder sammen. Det kan skabe faglige netværk og fremme det måske vigtigste i fremmedsprogsundervisningen - motivation for spontan sprogproduktion.

Det kan godt lyde som om sprogtilegnelsen nu faktisk kører af sig selv, men det er her vigtigt at have for øje, at den læring eleverne har i deres hverdagsliv er spontan og præget af at have aktiviteten i centrum og på denne måde bliver læringen blot et bi-produkt. Skolen skal være opmærksom på det ansvar den har som institutionaliserede ramme og skabe rum for specialiseret pædagogisk læring og

---

¹¹ Gynther, Karsten *Didaktik 2.0* side 59

kommunikation. Elevens verden kan være udgangspunkt, men skolen skal begrebsliggøre og sprogliggøre den¹².

Læreren og planlægningen af undervisningen spiller derfor stadig en meget væsentlig rolle. Den nye læremiddelkultur giver mange muligheder, men også nye udfordringer. En af udfordringerne for engelsklæreren i dag er, hvordan vi kan få de formelle krav fra trinmålene til at arbejde sammen med ungdomskulturens krav om aktualitet, medbestemmelse, brug af teknologi, differentierede muligheder ud fra egne evner og behov etc. Hvordan vælger læreren at integrere den autentiske sproganvendelse og er det nok til også at opfylde kravene om accuracy og interkulturel kompetence?

Jeg har i det ovenstående beskrevet udviklingen af integrationen af it i engelskfaget, samt nogle af de udfordringer det giver i læringsmiljøet. Jeg mener hermed også at have begrundet vigtigheden og nødvendigheden af at lave didaktiske ændringer i faget – at udvikle en didaktik 2.0.

For kvalificeret at kunne vurdere, hvad man vil forandre og hvad der skal eksperimenteres med i udviklingen af en didaktik 2.0 i engelskundervisningen, er det vigtigt at være bevidst om, hvad vi kommer fra og hvor vi gerne vil hen. Hvor er det sprogtilegnelsen får bedre vilkår med it?

Jeg finder det derfor nødvendigt at kigge nærmere på engelskfagets sprog- og tilegnelsessyn og ikke mindst at se på Fælles mål, der jo trods digitaliseringen stadig er vores pejlemærke for engelskundervisningen.

8. Engelskfagets opgave og formål i videnssamfundet

I udviklingen af en ny didaktik er det vigtigt at have for øje, at fag kendetegnes ved at have særlige vidensformer, erkendeformer og arbejdsformer og man kan derfor ikke udvikle alle fag ud fra samme strategi. Som sprogfag adskiller engelsk sig fra andre fag i og med, at sproget er både indhold i og kommunikationsmiddel for faget. Skal man forstå hvordan it og de nye læremidler påvirker faget og udnytte deres potentialer, er det altså væsentligt, at man er bevidst om hvilket sprog- og tilegnelsessyn, der ligger til grund for undervisningen og evalueringen. Det drejer sig både om lærerens eget sprogsyn, om det sprogsyn som det omgivende samfund accepterer, og det sprogsyn, der findes implicit i læremidlerne. Desuden er der også et overordnet syn på sprog i folkeskolen som politikerne dikterer og som bliver rettesnor i form af Fælles mål.

8.1 Sprogsyn

Primært er der to forskellige retninger for, hvad det er for et sprog, vi vil lære eleverne. På den ene side er der det strukturalistiske sprogsyn og på den anden det funktionalistiske sprogsyn.

---

¹² Hansen, Jens Jørgen *Læremiddellandskabet* side 31

Førstnævnte tager udgangspunkt i sprogets strukturelle form og fokuserer på elementer som korrekt grammatik, rigtig ordstilling, sætningstyper osv. Det funktionelle sprogsyn fokuserer derimod på, hvad sproget bruges til, samt hvilke handlinger der foretages med sproget. Tendensen har været, at undervisningen er gået fra et strukturalistisk sprogsyn med fokus på tekster og form, til et funktionalistisk sprogsyn med fokus på mening og brugen af sproget. Denne ændring har haft stor indflydelse på mål, indhold og metoder i engelskundervisningen, hvilket også kommer til udtryk i Fælles Mål, hvor tilegnelsen af kommunikativ kompetence nu er et af hovedformålene.

At have kommunikativ kompetence vil sige, at eleven er i stand til at anvende både viden om sprogets form og struktur samtidig med, at de kan tilpasse sproget til en specifik situation. I den globaliserede verden i dag er målet, at eleverne bliver i stand til at anvende engelsk indenfor næsten de samme områder, som de anvender deres modersmål. Det er vigtigt, at eleverne har mod på at bruge sproget og kommunikere, men samtidig er vi klar over, at engelsk fyldt med grammatiske fejl stempler dem som mindre troværdige samtalepartnere¹³. Vi står derfor med et ben i begge lejre i forhold til det strukturalistiske og det funktionelle sprogsyn.

Sammen med globaliseringen er der videre kommet mere opmærksomhed på det interkulturelle aspekt, hvilket også ses tydeligt i Fælles Mål. Der er kommet fokus på engelsk som *lingua franca* – et internationalt kommunikationssprog, som ikke native-speakers kan anvende for at forstå hinanden. Dette kan give et andet fokus i engelskundervisningen, da den ellers har haft tendens til at være stærkt knyttet til britisk eller amerikansk kultur. I en web 2.0 baseret undervisning må man sige, at engelsk som *lingua franca* får sin berettigelse og at dette påvirker, hvilke mål vi opstiller for at evaluere elevernes sprog og sprogbrug. I den forbindelse er det relevant at inddrage begrebet *intersprog*, hvor elevens sprog ses som værende i konstant udvikling og fejl betragtes hermed ikke som mangler, men som afprøvning af hypoteser.

Dette bringer mig videre til at kigge nærmere på sprogtilegnelsessynet, hvor jeg vil se på hvilke teorier, der ligger bag det at tilegne sig et sprog. Da sigtet med denne opgave er, at finde ud af, hvordan it kan udvikle faget og dermed sprogtilegnelsen, vil jeg ikke gennemgå samtlige teoretiske tilgange. Jeg vil kigge på hvilke teorier, der kan understøtte den undervisning og de mål vi har i den danske skole. Med et overordnet funktionelt sprogsyn og med kommunikativ kompetence som mål, finder jeg det relevant at anvende Stephen Krashens *Monitor Model* samt Merrill Swains *Pushed output hypothesis* til dette.

8.2 Tilegnelsessyn

Krashen beskrev sin model i 5 hypoteser og hans teori *The comprehensible input + 1 hypothesis*¹⁴ var meget dominerende i den tid, hvor fremmedsprogsundervisningen var under forandring fra det strukturalistiske til det funktionalistiske sprogsyn og har derfor sammen med begrebet

---

¹⁴ Krashen, 1982

Lighthown and Spada *How Languages are Learned* 1999 kap. 2

kommunikativ kompetence haft stor indflydelse på den måde, vi tænker engelskundervisning på i Danmark.

Krashen skelner mellem sprogtilegnelse og sprogindlæring, der beskriver to processer uafhængige af hinanden. Tilegnelsen er en ubevidst proces, der sker når eleven anvender sproget til at kommunikere med. Denne kræver mange gentagelser og personlige erfaringer, men til gengæld huskes det tilegnede sprog længe og kan anvendes spontant og kreativt. Sprogindlæringen er derimod en bevidst proces, som går væsentligt hurtigere en tilegnelsen, men som til gengæld glemmes hurtigere. Denne foregår når eleven arbejder med grammatiske regler og er opmærksom på sproglige udtryk. De indlærte sprogelementer er kun tilgængelige gennem brug af det som Krashen kalder monitoren. Det betyder, at eleven kan anvende det indlærte, men først må huske reglen. Tilegnelsen er for Krashen derfor den vigtigste, da den kan anvendes i naturlig kommunikation, men samtidig fordrer den, at man udsættes for ægte kommunikation som ved modersmåstilegnelse.

Vi tilegner os altså kun sprog, når vi forstår det input, vi udsættes for. Videre mener Krashen, at sproget skal være et niveau over den aktuelle kompetence illustreret med metaforen +1. Skal man forstå input + 1 stiller det krav til andre kompetencer hos eleven og til læringsmiljøet. Vi bruger her konteksten og vores kendskab til verden for at forstå inputtet. At eleven er udsat for store mængder af forståeligt input er dog ikke altid lig med en succesfuld tilegnelse. Dette forklarer Krashen med *The affective filter hypothesis*, hvilket har at gøre med følelser, holdninger, motivation og behov, der forhindrer eleven i at tillære sig input, selvom det rette input er tilgængeligt.

Merrill Swain forklarer dette med sin *comprehensible output hypothesis*¹⁵, hvor hun konkluderer, at elever skal 'skubbes' til at producere ikke bare sammenhængende sprog, men korrekt sprog. Gennem spørgsmål og kommentarer skal de presses ud i at omformulere ukorrekte udtryk og Swain ser korrigerende feedback som essentiel. Hun bruger udtrykket 'to negotiate for meaning' og introducerer også begrebet 'negotiate for form'. Når kommunikationen bliver svær, er det denne forhandling, der giver muligheden for at udvikle sproget. Swain finder det nødvendigt, at eleverne arbejder både receptivt og produktivt. Dette leder hen til begrebet 'collaborative dialogue', hvor eleverne er optagede af at skabe viden og løse problemer i samarbejde med andre. I dette samarbejde må de producere forståeligt engelsk, afprøve nye strategier for at få budskabet ud og samtidig bliver de gjort opmærksomme på, hvor de skal have udviklet deres intersprog.

Selvom Krashen og Swains teorier er meget forskellige, hjælper de alligevel til en bedre forståelse af, hvad der er vigtigt at huske i planlægningen af engelskundervisningen, når målet er en bred kommunikativ kompetence. Krashen er fortalende for input og autentisk kommunikation, hvilket man må sige, at tidens web 2.0 praksisformer tilbyder. Men eftersom kommunikativ kompetence ikke kun

---

¹⁵ Ligthbown and Spada *How Languages are Learned* 1999 kap. 2
Swain, Merrill *The Output Hypothesis: Its History and its Future*

handler om at tale sproget, men om også at kunne bruge sproget både receptivt og produktivt, har vi brug for Swains teori til at kvalificere tilegnelsen.

Ved at analysere ens ståsted bliver det nemmere også at se, hvor it eventuelt kan understøtte denne teori og dermed sprogtilægnelsen. Hvor er det, at it vinder i forhold til målet og hvor kan det ligefrem gå hen at ændre praksis?

9. IT og digitale læremidlers betydning for faget

Jeg har tidligere i min opgave beskrevet de udfordringer, der følger med inddragelsen af it og digitale læremidler i engelskundervisningen og hvad der skal tages hensyn til i udviklingen af en didaktik 2.0. I dette afsnit vil jeg tage udgangspunkt i de muligheder og positive konsekvenser, der også følger integration af it og implementeringen af iPads. Overskrifterne i afsnittet udspringer af en evaluering, jeg lavede i fagudvalget omkring iPads og dens påvirkning af faget. Jeg håber derigennem, at kunne identificere og konkretisere, hvilke faglige områder der løftes, når it inddrages i engelskundervisningen.

9.1 Motivation

Den første og mest umiddelbare konsekvens jeg oplevede med implementeringen af iPads var øget glæde og motivation hos eleverne. Ipad'en skaber bro mellem de to verdener, jeg tidligere har beskrevet eleverne oplever. Denne glæde og motivation kan facilitere undervisningen og bruges som drivkraft til at tilegne sig ny viden. Jeg oplever ikke, at eleverne blot venter på at blive underholdt, de ser frem til at være aktive og kunne sætte præg på det, de skaber.

Som vi ser det i mit undervisningsforløb, understøtter it undervisningens pointer og eleverne finder det motiverende at producere deres egne produkter. De bliver aktive medskabere i processen med at lave kampagnen, i stedet for at være passive modtagere af viden. De engagerer sig og oplever, at deres kompetencer og viden bliver bragt i spil.

It er også med til at understøtte den autentiske kommunikationssituation, fordi eleverne skal lave noget, der ligner virkeligheden, i dette tilfælde rigtige plakater, programmer og valgtale. Deres produkter skulle ikke kun bedømmes af en lærer. Der var en ægte modtager og de skulle bedømmes af en hel klasse. Da vi afholdt vores 'valgften', var stemningen høj og alle glædede sig til at vise deres produkter frem og argumentere for, hvorfor resten af klassen skulle stemme på lige netop deres parti. Dette bringer mig videre til 'det autentiske klasserum', der ikke kun øger motivationen, men også mulighederne for øget sprogtilægnelse.

9.2 Det autentiske klasserum

Med vores sprog- og tilegnelsessyn har den væsentligste problemstilling i engelskundervisningen altid været, hvordan vi gør indholdet autentisk – hvordan skaber vi mulighed for ægte kommunikation? Med mindre man har engelsk som modersmål vil undervisningen altid blive en parallel til det virkelige liv. Med it og det virtuelle rum opstår der nye muligheder for at skabe offentlighed omkring elevernes formidling – målgruppen bliver autentisk.

Jeg har endnu ikke formået at skabe et projekt med en klasse i udlandet, hvor vi arbejder med et fælles emne og problemstilling – men det er mit mål! Vi har dog for nyligt skabt kontakt til en klasse på en international skole i Barcelona, hvor én af vores tidligere elever flyttede ned. Skolen har elever fra 40 forskellige lande og engelsk vil i dette samarbejde fungere som lingua franca. Dette ser jeg, som en fordel, da det vil give en ligeværdig kommunikation.

Mange af eleverne er allerede blevet 'venner' på Facebook, men som nævnt tidligere, må man hér være opmærksom på, hvilken læring der foregår. Fokus på 'fluency' har tidligere indirekte medvirket til, at grammatikken næsten forsvandt fra undervisningen. Målet i dag er både 'fluency' og 'accuracy' og der må sættes bevidst fokus på sprogets form. Dette kan gøres ved, at eleverne udveksler gennemarbejdede produkter fx en film, hvor de på engelsk fortæller om deres liv i Danmark. De vil hér bevidst arbejde med at tilpasse produktet til modtageren samt skabe et forståeligt budskab. Kommunikationens kunne også blive real time via Skype. Gennem interaktionen vil eleverne øve deres kommunikationsstrategier, få modificeret input og blive gjort opmærksom på mangler i deres intersprog.

It åbner altså muligheden for autentisk kommunikation *gennem* iPad'en, men it forøger også chancen for interaktion i den 'normale' undervisning. Man kan her snakke om interaktion *med* iPad'en idet den tilbyder programmer, hvor eleven kan få øjeblikkelig feedback på fx grammatik. Jeg anvender ofte fagportalen www.engelsk.gyldendal.dk, der udover at tilbyde mange gode emner også har grammatikopgaver. For at øge bevidstheden omkring sproget og det grammatiske område de træner, anvender jeg oftest dette sammen med strukturen 'RallyCoach', hvor eleverne skiftes til at løse en opgave mens de tænker højt – på engelsk!

Udover at it bidrager til autentiske kommunikationssituationer, udvider it også det didaktiske rum. Vi kan vende op og ned på forestillingen om, hvad der skal foregå i skolen og udenfor skolen som i konceptet 'The flipped Classroom', hvor eleverne får viden præsenteret gennem video og lydoptagelser hjemme og arbejder med stoffet og opgaverne i skolen sammen med læreren. Lærerelevrollerne ændrer sig med det ændrede læringsrum, da læreren i langt højere grad skal fungere som vejleder. Dette giver mere tid til individuel feedback samt støtte i læringsprocessen- it har hermed også et undervisningsdifferentierende aspekt.

9.3 Undervisningsdifferentiering

Undervisningsdifferentiering handler om, at læreren via sin professionelle faglighed skal være i stand til at træffe de didaktiske valg, der optimerer elevernes læring. Der er en traditionel opfattelse af, at differentiering handler om at give eleverne stof i forskellige sværhedsgrader eller ekstraopgaver til de stærke eller de svage. Med et socialkonstruktivistisk læringssyn fungerer det ikke ret godt, fordi eleverne bevæger sig væk fra hinanden – eller laver noget de allerede kan ellers slet ikke er klar til. At få individuelt tilpasset stof er i sprogtilegnelsen altafgørende – comprehensible input +1.

Med eleven som producent ændrer undervisningen sig markant, da undervisningsdifferentieringen nu kan tage udgangspunkt i, at eleverne arbejder med det samme tema, emne eller problem, men de udfordres og støttes forskelligt. Fordelen er, at eleverne kan arbejde på den samme type opgave, og derved følges ad, men de løser opgaven ud fra egne forudsætninger, lærer forskellige aspekter og på forskellige kompleksitetsniveauer. Produktet viser, hvad eleven *kan* i stedet for at have fokus på det eleven *ikke* kan – lærer og elev kan sammen se på elevsproget i et udviklingsperspektiv.

Med de digitale medier har vi fået et nyt sprog: lyd, billeder og video. Jeg oplever, at disse letter børnenes tilegnelse af stoffet, idet de tilbyder flere billeder af den verden de skal forstå – mulighed for modificeret input. Man skal dog som lærer være meget opmærksom i denne proces, da det også hurtigt kan gøre verden mere kompleks. Skal nettet være en hjælp, kræver det kompetencer i at søge og at forholde sig kritisk til kilderne – og om at kende sine sproglige kompetencer. Det er fristende at kopiere en flot skrevet tekst, men i anvendelsen er det tydeligt, hvis eleverne ikke selv har formuleret sproget. Det kan altså være nødvendigt at reducere kompleksiteten for nogle elever. Dette havde jeg i det beskrevne undervisningsforløb gjort ved at lægge udvalgte tekster ind i vores fælles mappe samt fundet bestemte hjemmesider, der var overskuelige og med understøttende billeder.

Jeg oplever, at børn som er udfordret sprogligt eller skriftligt, bliver inkluderet og får nye oplevelser med sproget. Har man fx læsevanskeligheder kan eleven få læst opgaven op og oplæsningen kan understøttes med billeder eller video. Har man problemer med at stave eller skrive, kan et støtteprogram give eleven auditiv feedback på processen. Dét i sig selv er ikke nyt, men vi oplever på PS, at implementeringen af iPads har gjort, eleverne mere lige. De elever, der har behov for kompenserende læremidler, har nu ikke udstyr de andre ikke har i form af en it-rygsæk. At anvende kompenserende læremidler er ikke længere et tabu - tværtimod.

Kompenserende læremidler har stor indflydelse på lærelysten og motivationen – og dermed muligheden for sprogtilegnelse. I det øjeblik, teksten kan fungere som grundlag for læring, kan eleven frigøre energi og overskud til forståelse. Indholdet bliver tilgængeligt og kan nu udforskes på egen hånd.

Dermed skaber it også rum for flere stemmer. Elever som er tavse i den 'normale' undervisning, får mulighed for at komme til orde. Børn, der ellers er utrygge ved at stille sig op foran klassen og

fortælle, kan ved at bruge digitale medier, såsom lyd- og filmoptagelser, arbejde i et trykt læringsmiljø. Jeg har oplevet, at elever kommer og fortæller, at de har optaget det 10 gange inden de er tilfredse med produktet – nogle af disse elever har aldrig sagt noget i undervisningen! Følelsen af at bidrage og deltage på lige fod med de andre styrker deres faglige selvtillid og lyst til at lære mere.

Formålet med dette afsnit var at beskrive, hvilke potentialer it og digitale læremidler bidrager med i engelskundervisningen. Som jeg forhåbentlig har fået vist, mener jeg, at integration af it giver svar på mange af de udfordringer engelskfaget altid har stået med i forhold til den autentiske kommunikation, motivation og undervisningsdifferentiering. Dette er vigtige områder, der alle bærer sprogtilegnelsens betingelser i sig. Jeg oplever, at it tilbyder redskaber, der kan nytænke moderne sprogundervisning, hvor it kan være en aktiv medspiller i udviklingen af de mundtlige og skriftlige færdigheder.

Det er dog også tydeligt, at teknik ikke gør det alene og det paradoksale ved teknologiens potentiale er, at den på én og samme tid giver nye, unikke muligheder, men samtidig stiller nye og skrappe krav til lærerens didaktiske kompetencer. Udfordringen i at skabe et miljø, hvor eleverne opmuntres til selv at sætte mål, der motiverer dem til at skabe udvikling i deres sprog og læring, er ikke blevet mindre. Ikke alene skal læreren mestre den pågældende teknologi, læreren skal også kunne omsætte denne mestring didaktisk således, at it bringes til at støtte elevernes læreprocesser.

Dette leder mig frem til sidste del af min problemformulering, der handler om, hvordan vi så udnytter disse potentialer både fagligt og didaktisk – og hvordan jeg som vejleder støtter dette. Jeg vil i det næste afsnit komme med et bud på, hvordan en didaktik 2.0 kunne se ud.

10. Udviklingen af didaktik 2.0

Engelskfaget bliver udfordret både indefra og udefra og som lærere må vi udvikle vores praksis, hvis vi skal realisere en undervisning, der lever op til dette.

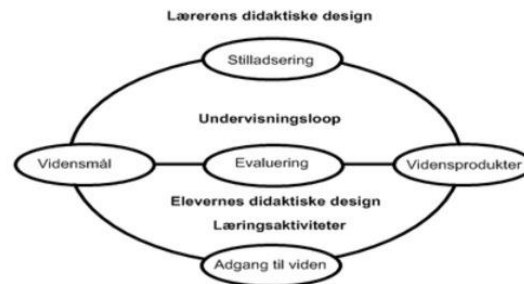
I min analyse af praksis og teori er det tydeligt, at det ikke er teknologien isoleret set, der kvalificerer og udvikler praksis, men den didaktiske brug af teknologien. Når man skal i gang med at udvikle undervisningen i faget, må man derfor se på *bele* det didaktiske fundament, som undervisningen bygger på og ikke kun teknologien.

I mit forsøg på at beskrive en didaktik 2.0 finder jeg anvendelse i den planlægnings- og refleksionsmodel som Karsten Gynther introducerer¹⁶. Jeg mener denne model kan gøre læreren opmærksom på, hvad deres didaktiske design skal indeholde. Den inddrager, hvad den traditionelle

---

¹⁶ Gynther, Karsten *Didaktik 2.0* Kap. 3

didaktik mangler og sætter fokus på nye vidensmål, hvordan eleverne får adgang til viden, hvordan de kommunikerer, hvad de har lært, hvordan læreren skal stilladsere og evaluere elevernes læringsaktiviteter og, ikke mindst sætter den fokus på, at der i dag er to didaktiske designere – læreren og eleven.

Figur 2: Didaktik 2.0 - En planlægnings- og refleksionsmodel for undervisningen i videnssamfundet¹⁷

Jeg finder videre anvendelse i modellen, fordi det ikke kun er en planlægningsmodel. Gynther har som supplement lavet en oversigt med spørgsmål til refleksion¹⁸, der konkret tager højde for de aspekter, der er væsentlige at tænke ind i udviklingen af didaktik 2.0. Som engelskvejleder har jeg hér et godt udgangspunkt til dialog og fælles forståelse for opgaven i fagteamet.

I processen med at udvikle ny didaktik i faget giver det ikke mening at smide alt det kendte ud og starte forfra. Vi må kigge på, hvad vi kan ændre for at opnå det vi vil og det er en balanceakt, hvor det hele tiden handler om at holde balancen mellem didaktisk udvikling og afvikling. Der er dog nogle centrale didaktiske principper for undervisningen i videnssamfundet:

1. De faglige mål skal afspejle nye teknologiske muligheder for videnstilegnelse

Idet at emnearbejdet og faktoorienteret viden er et tidssvarende didaktisk design for skolen i dag, skal disse mål suppleres med anvendelsesorienterede, analytiske og perspektiverende faglige målsætninger. Disse mål kan kun nås gennem elevernes refleksion, kommunikation og samarbejde.

2. Stilladser elevernes arbejde på nettet

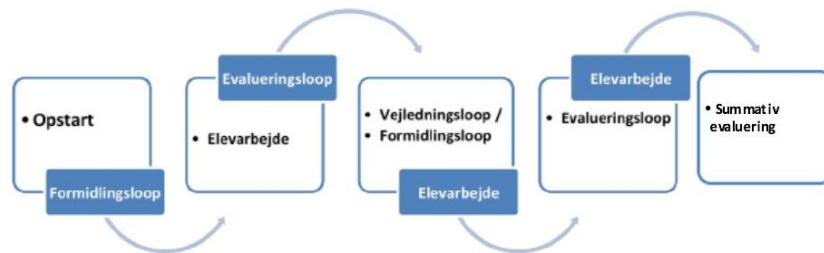
Når det handler om faglig læring, er eleverne slet ikke så it-kompetente, som vi tror. Eleverne farer let vild i nettets mange muligheder og læreren må være bevidst om at skabe en læringssti ved fx at udvælge og reducere kompleksiteten. Stilladsring kan også ske gennem organiseringen af undervisningen i sekvenser, så læreren hele tiden får indblik i elevernes arbejde og hermed kan give passende feedback. Dette didaktiske princip kalder Gynther for

¹⁷ Gynther, Karsten *Didaktik 2.0* side 58

¹⁸ Bilag 3

loops, hvor et loop er feedback på en tidligere aktivitet i undervisningen. God undervisning veksler ofte mellem formidlingsloop, elevarbejde, evalueringsloop og vejledningsloop.

Figur 3: Undervisningsloops¹⁹

3. Integrer gamle og nye typer elevprodukter

Elevprodukter har tidligere været fraværende i den traditionelle didaktik, eller opgavetyper har været at samle og bearbejde data fra bunden som i en rapport eller en stil. De nye sociale medier og digitale læremidler betyder, at produkter ofte i dag er en re-mediering af noget, eleverne har lavet og noget andre har lavet. Dette bringer os frem til det sidste meget væsentlige princip i en didaktik 2.0 - evaluering.

4. Anvend evalueringsformer som kan håndtere de nye muligheder og udfordringer

Evaluering har altid været en udfordring, fordi det kræver vi laver en tydelig målfastsættelse. Med eleven som producent får det endnu en udfordring, da det slutprodukt som eleven fremlægger eller afleverer ikke i sig selv er udtryk for elevens videns- eller sprogtilegnelse. Det er udtryk for, at eleven har deltaget i vidensudvekslende processer, hvor viden/sprog er hentet på nettet og (måske) bearbejdet.

Vi må altså have større fokus på, *hvordan* slutproduktet er produceret, og *hvem* der har bidraget med hvad. Dette kan fx gøres ved, at evalueringen skal bestå i vurdering af både slutprodukter og metakommunikerende produkter. De metakommunikerende produkter kan være supplerende skriftlige eller mundtlige redegørelser eller selvstændige produkter i form af logbog, hvor de redegør for arbejdsprocessen.

Det læringsrum, jeg mener, der *kan* følge med integrationen af it er det autonome læringsrum, hvor læreren, sammen med it, giver eleverne muligheder for at være bevidste og engagerede i egne læringsprocesser. Læreprocesser er noget af det allervigtigste i sprogtilignelsen og en didaktik 2.0 med fokus på ovenstående kan gøre eleverne bevidste om denne.

¹⁹ Gynther, Karsten *Didaktik 2.0* side 84

11. Konklusion

Udgangspunktet for denne opgave var, at jeg som engelsklærer- og vejleder oplevede store udfordringer i den digitalisering som skolen lige nu gennemlever. Jeg ville gerne blive mere bevidst om, hvilke særlige udfordringer den øgede digitalisering konkret giver i engelskfaget samt, hvordan vi bedst udnytter de muligheder, der også følger med.

Efter at have dykket ned i min skolekultur samt set på, hvordan it bliver integreret i undervisningen, må man sige, at vi på Parkvejens skole har alle forudsætninger for at gøre it til det bærende element i engelskundervisningen. Alligevel bliver jeg i min analyse af teori og praksis overrasket over, hvor mange 'digitale fælder' vi dagligt ryger i og der er faktisk lang vej endnu, før vi er i mål.

Opsummerende er udfordringerne i undervisningen følgende:

- Nye former for *adgang til viden* betyder, at eleverne også bliver *didaktiske designere* i skolen – en proces som ofte er transparent for læreren
- Der er usamtidighed mellem de *mål* skolen stiller, elevernes mulighed for *adgang til viden* og skolens *evalueringsformer*
- Der er opstået nye *videnprodukter*, men skolen mangler *evalueringsværktøjer*
- Eleverne mangler *stilladsning* når de arbejder på nettet
- *Undervisningens organisering* i tid er utidssvarende og matcher ikke behovet for transparens med henblik på passende lærerfeedback

Med ovenstående beskrivelse kan man spørge sig selv, hvorfor man mener, at it har udviklingspotentialer og giver mulighed for kvalificering af faget!? Dette blev jeg klogere på ved en analyse af min praksis og ved at stille teorien op imod denne.

Den undervisningsform som integration af it lægger op til kræver, at læreren tør at give slip – og at eleven er i stand til at tage fra. Dette resulterer ofte i, at lærere enten afviser, at de og deres klasse er i stand til en sådan arbejdsform, eller at eleverne arbejder engageret og ansvarsbevidst med at producere et produkt – men de ved reelt ikke, hvad de lærer. Så længe læreren stadig tror, at eleverne lærer mest ved traditionel undervisning eller ikke har indsigt i elevernes didaktiske designs, så kommer vi aldrig til at udnytte de potentialer vi har lige foran os!

Det paradoksale er, at selvom it giver nye udfordringer, giver det faktisk også mulighed for at afhjælpe gamle problemstillinger i faget, såsom manglende motivation, autencitet og undervisningsdifferentiering. Problemet er bare, at skal mulighederne udnyttes optimalt, kræver det en ny didaktik og ikke mindst, et ændret læringssyn. Vi skal skabe et fælles sprog og få udviklet en faglig bevidsthed omkring didaktik 2.0 – og det er her jeg som faglig vejleder kan gøre en forskel. Jeg mener, at fagteamet er den væsentligste ramme for faglig og didaktisk udvikling og vi må i fællesskab

se vores praksis i øjnene. Teamet må indlade sig på at eksperimentere og videreudvikle praksis i fagligt forpligtende samarbejde. Dette er en langsigtet proces og som beskrevet tidligere, må en vis modstand forventes, når kulturen man kender bliver destabiliseret og truet.

Trods fagteamets styrke, mener jeg ikke, at jeg som faglig vejleder kan gøre dette arbejde selv. Det har en stor betydning, at ledelsen prioriterer ikke bare arbejdet i fagteamet, men også skoleudvikling generelt. Her kommer læringscenterets opgave og formål i spil, da jeg som vejleder får mulighed for sparring, videndeling og kompetenceløft.

Som engelsklærer må det væsentligste spørgsmål i alt dette jo være - kan it og medier reelt være med til at understøtte sprogtilegnelsen? Med ovenstående gennemgang kan man fristes til at svare ja.

Det er min erfaring, at en af de helt store styrker ved at arbejde med nye digitale teknologier og it-understøttende læreprocesser i engelsk er, at eleverne får flere muligheder for at udtrykke sig og komme til orde, fordi de kan arbejde med en læringsstil, der passer til dem. Når eleverne bliver didaktiske designere og møder den rette blanding af forskellige kreative designs og struktur, har vi mulighed for at skabe en differentieret, motiveret, aktiv, autentisk og reflekteret læreproces og sprogtilegnelse. Men skoler er forskellige, lærere og elever er forskellige og sidst, men ikke mindst er lærerens kernefaglige og fagdidaktiske kompetencer afgørende for om det kan lykkes.

Litteraturliste

- Bakka, Jørgen Frode og Fivelsdal, Egil
Organisationsteori – struktur, kultur og processer
Kap. 11 *Forandring, omstilling og fornyelse*
Handelshøjskolens forlag, København, 2004
- Bryanne, Ulla m.fl.
Evaluering og test i engelsk
Kap. 1 *Evaluering i engelsk*
Kap. 4 *test og evaluering i engelsk – sprogtilegnelsen*
Dafolo forlag, 1. udgave, 1. oplag, 2008
- Gynther, Karsten og bidragydere
Didaktik 2.0 – Læremiddellkultur mellem tradition og innovation
Akademisk forlag, 1. udgave, 3. oplag, 2012
- Gynther, Karsten m.fl.
It i alle fagene
Kap. 1 *Undervisningsplanlægning i videnssamfundet*
Kap. 5 *Mærk verden – it i fremmedsprogfagene*
Forlaget Dafolo, 1. udgave, 1. oplag, 2013
- Hansen, Jens Jørgen
Læremiddellandskabet – fra læremiddel til undervisning
Akademisk forlag, 1. udgave, 2. Oplag, 2011
- Lightbown, Patsy and Spada, Nina
How Languages are Learned
Oxford University Press, Third edition
- Løw, Ole
Intern konsultation – konsulent i mellemkollegiale relationer
Artikel i Psykologisk Pædagogisk Rådgivning 2004/5
- Mikkelsen, Hans og Riis, Jens
Projektstyring – med enkelte midler
Kap. 3 *Planlægning af projekter*
Kap. 5 *Styring af projekter*
Provedo 2001
- Odder kommune og Danmarks Lærerforening *Skolens pædagogiske læringscenter – funktionsbeskrivelse*
April 2012
- Swain, Merrill
The Uoatput Hypothesis. Its History and its Future
Ontario Institute for Studies in Education of the University of Toronto
- *Falles Mål 2009 – for engelsk*
Faghæfte 2 - Undervisningsministeriets håndbogsserie nr. 4 – 2009
- www.emu.dk/gsk/skolebib/index.html

13. Bilag 1

Interessentanalyse

Mikkelsen, Hans og Riis, Jens O.: *Projektstyring – med enkle midler* kap. 3. Side 78.

PRODEVO	Interessentanalyse	Projekt: Udvikling af fagudvalg	Dato: Start næste skoleår

Interessent	Forventninger, udbytte, succeskriterier	Betydning for projektet	Inddragelse i projektet Behov for påvirkning.
Engelsk fagudvalget som helhed	Ønske om at udvikle sig fagligt og få nye og inspirerende ideer til undervisningen. At moderne kommer til at handle om mere og andet end oprydning og budgetter. Håber det bliver nemmere i samarbejde at leve op til Fælles mål	Stor betydning – hvis alle går ind i dette arbejde og bidrager med hver deres kompetencer er der god mulighed for succes Modstanden forventes ikke at være direkte imod projektet, men mere som en bekymring om øget arbejdsbyrde.	Inddrages meget. Er primært dem, der skal være med til at formulere og komme med ideer til udviklingen. Skal have en medvirkende rolle og ikke føle det bare er noget de bliver påduttet.
Kollega med 10 års erfaring, der søgte om stillingen som faglig vejleder i engelsk, men ikke fik den.	Har store forventninger til hvad den faglige vejleder kan byde ind med. Vil gerne have lov til at vise sine evner indenfor faget. Vigtigt at blive hørt i processen. Vil gerne anerkendes.	Meget stor betydning Interessenten har rigtig mange kompetencer indenfor faget og kan bidrage med meget. Vi forventer modstand set som skepsis. Tager man ikke højde for dennes modstand kan hun via sin retoriske styrke få vendt udvalgets usikkerhed til direkte modstand mod projektet.	Skal inddrages meget. Det er derfor vigtigt i kommunikationen at tage højde for modstanden og prøve at tilbyde denne interessent en rolle med vigtighed og ansvar.

Den tidligere formand gennem 20 år. Føler sig ligeledes overset i forhold til stillingen som faglig vejleder i engelsk.	Har stort behov for at blive anerkendt for sin tidligere indsats. En succes er når hun gør en forskel og hvis ledelsen får øje på hendes indsats.	Meget stor betydning Kan bidrage med mange års erfaring og mange faglige kundskaber, der er brugbare i dette projekt. Modstanden hos denne interessent vil være mere skjult. Hun vil ikke kunne vende andre medlemmer, men får vi hende med som en aktiv og deltagende del, vil det have meget positiv effekt på såvel dette projekt som for vejlederens fremtidige virke.	Skal inddrages meget. Det er vigtigt, at hun føler, vi ser hends kompetencer og tydeliggør overfor resten af udvalget, at disse to kan noget jeg ikke kan og at jeg har brug for dem i denne udvikling.
Den enkelte lærer - positiv	Udvikle sig fagligt og personligt ved at få nye og inspirerende ideer til sin undervisning, så det ikke kun er enhver der passer sit. Samarbejde og dermed mere indhold i såvel undervisning som arbejdsliv.	Stor betydning. Kan bidrage med hver deres kompetencer og tanker i forhold til det at udvikle og reflektere over praksis. Vil udvise engagement ved udsigten til personlig og faglig udvikling	Inddrages meget. Det er vigtigt, at man som lærer i det enkelte fag er med i fagudvalget for faget for at kunne være med til at udvikle sig. Den positive lærer skal inddrages meget og føle sig hørt samt have det ansvar i forhold til processen som de har lyst til.
Den enkelte lærer - negativ	Succeskriteriet vil være at de ikke skal bidrage med mere end de plejer. Der må gerne ske udvikling, men med det kriterium at de ikke bliver usikre eller forstyrrede i deres værdier og antagelser.	Stor betydning. Modstanden ved den generelt negative kollega vil vise sig som dårlig stemning og modvilje. De vil gerne gøre som vi plejer, især for at undgå større arbejdsbyrde. Modstanden kan også have årsager som: - usikkerhed overfor at lære nyt - man mister kontrol og indflydelse - usikkerhed på sin kompetence	Disse interessenter kan være svære at inddrage. Det bliver her væsentligt at bruge kommunikation og psykologi som middel til at omvende disse. Skal gøre opmærksom på, at vi har brug for deres kompetence samt fortælle hvad de som personer kan bidrage med.
Ledelsen	Ønsker generelt at øge fagligheden samt at understøtte undervisnings-differentiering, så vi undgår specialundervisning udenfor	Ikke en stor betydning	De ønsker at blive informeret omkring processen, men er ellers ikke inddraget i selve projektet.

	klassen.		
Læringscenter	Specielt de faglige vejledere skal samarbejde omkring projektet. Succeskriteriet er, at fagudvalgene generelt bliver optimeret.	Stor betydning Vi har her et forum, hvor vi kan erfaringsudveksle og denne interessant kan løbende bidrage med nye tanker og måder at tackle udviklingen på.	De er tovholdere for projektet.

14. Bilag 2

Beskrivelse af undervisningsforløb i engelsk

Følgende er en beskrivelse af, hvordan man kan integrere it i engelskundervisningen eksemplificeret ved et konkret forløb.

Forløbet har været anvendt i en 8. klasse på Parkvejens skole. Klassen har haft deres iPad i knap et år og er på nuværende tidspunkt ret fortrolige med teknikken og de mest brugte applikationer.

United States and the Presidential Election

Undervisningsforløbet tog udgangspunkt i et emne om USA og det kommende præsidentvalg. Forløbet varede 6 uger, hvor alle timerne var inddraget. Første del af forløbet var tænkt som introduktion til kulturen og det amerikanske politiske system og sidste del som et projekt med udarbejdelse af egen valgkampagne, valgkamp og valg. Et emne om politik giver god mulighed for, at eleverne skal formulere egne holdninger og en valgkampagne kræver, den bliver formuleret så modtageren forstår budskabet. Videre lærer de at argumentere for en given sag, og de bliver nødt til at have forståelse for kulturen.

Undervisningen foregår på engelsk og det forventes, at eleverne benytter engelsk i klasse- og samarbejdssituationer.

Undervisningsmål for forløbet

Målene er taget fra Fælles Mål og med udgangspunkt i hver af de 4 c.k.f.er. Eleverne arbejder med at

Kommunikative færdigheder

- forstå hovedindholdet og specifik information af talt engelsk i arbejdet med lyd- og billedmedier, der også omfatter udvalgte regionale og sociale varianter af talt engelsk
- deltage i samtaler og diskussioner om udvalgte personlige, kulturelle og samfundsmæssige emner i et sprog afpasset situationen
- kommunikere mundtligt og skriftligt gennem digitale medier

Sprog og sprogbrug

- afpasse udtryksformen i rimelig grad efter hensigt, modtager, situation og genre

Sprogtilgængeligheden

- vælge arbejdsform, herunder praktiske og kreative arbejdsformer, i forhold til den foreliggende aktivitet eller opgave
- udnytte medierne, herunder de elektroniske medier, i forbindelse med informationssøgning, kommunikation, videndeling og netværksdannelse

Kultur- og samfundsforhold

- anvende viden om kultur- og samfundsforhold i arbejdet med engelsk sprog, litteratur, sagprosa, lyd- og billedmedier samt it

Ind i undervisningen

Forløbet blev indledt med en præsentation af rammer og mål for de kommende uger. Derefter var der fælles brainstorm over 'USA' via mindmap værktøjet Popplet. Eleverne kan her inviteres hinanden til en fælles brainstorm – dette gør de i deres arbejdsgrupper udarbejdet ud fra principperne i Cooperative Learning. En gruppes mindmap vises på klassens IWB og resterende grupper supplerer til en fælles snak om, hvad de forbinder med USA. Som lærer følger jeg op og supplerer med relevante emner og begreber. Jeg har ligeledes fokus på svære ord, der skrives på tavlen og forklares af elever på engelsk.

Klassen ved, at de skal ende ud med at lave en valgkampagne i forhold til et parti og et præsidentvalg – *The PS Presidential Election*. Vi snakker om, hvilke områder det vil være godt at blive klogere på i forhold til at tilegne sig viden inden udarbejdelsen af en sådan kampagne.

Vi bliver enige om følgende punkter

- Facts about the country
- The American Dream
- The White House and the political system
- The American School system
- School shootings
- The two candidates and their top issues

Efter denne fælles snak fordeles emnerne i grupper. Nogle grupper får lov til at dele sig op og fordeles emnet mellem sig. Eleverne får nu til opgave at lave endnu et fælles mindmap om deres specifikke emne. Med brugen af Popplet kan de arbejde videre sammen derhjemme trods det, at de er hver for sig.

Anden undervisningsgang skal grupperne arbejde med deres emne og forberede en fremlæggelse for klassen. De skal som minimum lave en keynote præsentation som understøtter indholdet. Da klassen efterhånden mestrer mange forskellige produktions-apps må de også vælge andre, hvis de ønsker et andet udtryk.

Der er følgende krav til fremlæggelsen

- Alle i gruppen skal ligeligt fordelt sige noget på engelsk
- Jeres indhold skal understøttes af billeder og tekst
- Sproget skal tilpasses modtageren. Det vil sige at svære begreber forklares/illustreres

Jeg har ud fra de overordnede emner, fundet tekster der uddyber disse. Alle tekster er scannet ind så de kan hentes i DropBox og læses på/læses op af iPad'en. Grupperne har altså informationer at starte arbejdet ud med, men må også søge videre i de muligheder nettet tilbyder.

Næste gang præsenterer eleverne deres emne for resten af klassen. Eleverne brugte hovedsageligt Keynote som præsentationsform. Flere af de lidt sårbare elever har valgt at optage deres oplæg og tilpasset det til de forskellige slides, så de blot skulle styre teknikken. De lyttende fik besked på at have deres mindmap fremme og udbygge dette, hvis de lærte nyt.

Efter dette holdte jeg et kort læreroplæg om valgprocessen og bygger videre på elevoplægget om det politiske system. Jeg understøtter dette med en keynote præsentation og introducerer dem for hjemmesiden www.whitehouse.gov, hvor vi ser forskellige klip fra kandidaternes taler og de kan læse om deres top issues. Sproget på hjemmesiden er lidt for avanceret for nogen og jeg henviser til andre sider.

De skal nu læse en udvalgt tekst om de to partier *The Republicans* og *The Democrats*. Eleverne får her ikke muligheden for at søge på nettet, men skal i samarbejde bearbejde teksten ved rollelæsning. De skal efterfølgende beslutte om de er demokrater eller republikanere.

For at blive klogere på de to kandidater og for at høre andres mening går vi i fællesskab ind på siden www.rockthevote.com som er en hjemmeside til unge i USA. Formålet med siden er at oplyse og opfordre unge til at bruge deres stemmeret.

Det er nu tid til at eleverne selv skal udarbejde en valgkampagne. De skal arbejde i grupper og samarbejde om at få formuleret deres visioner. De får 'udleveret' hjælpespørgsmål i DropBox til områder de kan forholde sig til såsom skolen, miljøet, vold og straf etc. Jeg sætter følgende minimumskrav til produkter

- En folder, hvor de skriftligt formulerer partiets visioner
- En valgplakat med deres præsidentkandidat samt et slogan, der understøtter deres budskab
- Forberede en valgtale til 'valgftenen'

For at få en nogenlunde ligelig fordeling af de to partier, får jeg efter lidt overtalelse nogle af de fagligt stærke elever til at blive republikanere og argumentere for noget andet, end det de egentlig tror på.

Eleverne færdes rundt på hele skolen, i læringscenteret, på gangene og i vores små grupperum. Jeg fungerer de næste undervisningsgange som vejleder og bidrager til forståelse og input, men starter hver lektion ud med fælles opstart og afslutning. Jeg har bl.a. fokus på retorik og 'den gode taler'. Til dette har jeg fundet små sjove klip på YouTube, hvor budskabet af forskellige årsager ikke kommer frem. Jeg viser også gode eksempler som klip fra Martin Luther Kings tale 'I have a Dream' og vi snakker om ordvalg og argumentation. Jeg henviser hér til et forløb vi lige har afsluttet i dansk om reklamer, virkemidler og afsender/modtager. Videre taler vi om kropssprogets betydning.

Som afslutning afholder vi så 'The PS Presidential Election', hvor eleverne efter at have afholdt deres taler skulle stemme på det bedste parti og præsidentkandidat.

Fremlæggelserne gik godt og det var tydeligt, at mange havde tænkt over, hvad de ville signalere via valg af tøj, kropssprog, ordvalg mm. Andre var ikke så godt forberedt og faldt igennem på 'fnisefaktoren' som vi kalder det, men nogle vandt også på at slå på humoren som strategi. Vi fandt en præsident og det stolte bagland bakkede op.

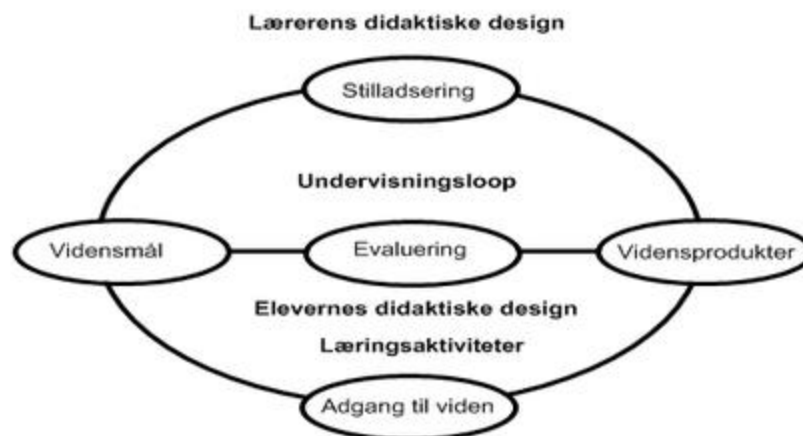
Evaluering

Inden eleverne lægger deres produkter i deres private mappe i Dropbox, gennemgår vi igen målene for forløbet og produkterne. I deres arbejdsgrupper tager de en tur 'rundt om bordet', hvor de beskriver, hvad de især synes de er blevet bedre til i dette forløb samt hvad de skulle have gjort anderledes.

Bilag 3

Didaktik 2,0 – en planlægningskitse

Gynther, Karsten *Didaktik 2.0* side 86

Vidensmål:

- Hvilken form for viden er målet med undervisningen (fælles mål m.v.)?
- Hvordan kan vi etablere en passende sammenhæng mellem vidensniveauet og elevernes muligheder for adgang til viden?
- I hvilket omfang skal eleverne tilegne sig konkrete faktuelle informationer?
- I hvilket omfang skal de kunne anvende denne viden i nye sammenhænge?
- I hvilket omfang skal de kunne forholde sig til og perspektivere den viden, de har tilegnet sig?
- Hvilken tematisk afgrænsning af vidensindholdet kan understøtte vores valg af vidensmål (valg af emne, tema, opgavetype)?
- Er den valgte indholdsafgrænsning eksemplarisk (elev/fag) og aktuel i forhold til mulighederne for adgang til viden?

Vidensadgang

- Hvilke former for tingsliggjort adgang til viden skal inddrages i undervisningsforløbet i form af læremidler og andre ressourcer?
- Hvilke eksternt didaktiserede læremidler skal inddrages (lærebøger m.v.)?
Hvilke lærerdidaktiserede læremidler skal inddrages?
- I hvor høj grad skal eleverne selv finde ressourcer?
- Hvordan etableres en kobling mellem lærerens valgte læremidler og elevernes valg af ressourcer?
- Hvordan kan eleverne få adgang til viden gennem deltagelse i vidensudvekslende praksisformer på nettet (søge, samle, remediere, producere og videndele og kommunikere i et web 2,0-medie)?
- Hvordan skal vi prioritere mellem traditionelle vidensudvekslende praksisformer i skolen (Klassedialoger, gruppearbejde m.v.) og deltagelse i vidensudvekslende web 2,0-praksisformer?
- Hvilken status tillægges ovenstående forskellige muligheder for adgang til viden i undervisningsforløbet?

Vidensprodukter

- Hvordan skal eleverne kommunikere, hvad har de lært i et givent forløb?
- Hvilke typer af vidensprodukter skal være resultatet af elevernes læringsaktiviteter?
- Hvordan prioriteres 1,0 vidensprodukter (individuelle elevprodukter produceret i et afsender-modtagerperspektiv) overfor web 2,0-vidensprodukter (kollektive vidensprodukter, remedierede vidensprodukter, etablering af vidensdelingsmiljøer, facilitering af andres vidensdelingsprocesser, dokumentation af elevens deltagelse i web 2,0 praksisformer)?

Læringsaktiviteter

- Hvilke læringsaktiviteter skal inddrages i et givent forløb?
- Hvordan prioriterer vi mellem skolens kendte arbejdsformer og arbejdsformer knyttet til de nye muligheder for adgang til viden (web 2,0-praksisformerne: søge, samle, remediere, producere/videndele og kommunikere)?
- Hvordan prioriterer vi læringsaktiviteter, hvor eleverne laver produkter helt fra bunden (at producere, indsamle, redigere og formidle data)?
- Hvordan kobles de kendte didaktiske rutiner med nye arbejdsformer?

Evaluering

- Hvordan skal læreren evaluere, om eleverne har tilegnet sig et givent vidensmål?
- Hvilke typer af evalueringsprodukter skal inddrages i forløbet (resultatorienterede produkter og metakommunikerende produkter)?
- Hvordan evalueres elevens deltagelse i vidensudvekslende praksisformer?
- Hvordan evalueres elevernes strategier for at få adgang til viden, herunder valg af egne ressourcer, koblingen mellem elevressourcer og lærerens valg af læremidler og elevernes deltagelse i vidensudvekslende praksisformer?